

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4450/2023
28.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Зорана Хацића, Гордане Комненић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Јовановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство здравља, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Лесковцу, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1687/2023 од 04.05.2023. године, у седници већа одржаној 28.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1687/2023 од 04.05.2023. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 1687/2023 од 04.05.2023. године и пресуда Основног суда у Врању П1 636/2021 од 07.02.2023. године тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Република Србија, Министарство здравља РС да тужиљи АА, на име потраживања која има према Здравственом центру у Врању по решењу Основног суда у Врању ИИ 3788/17 од 06.07.2017. године на име дуга због неисплаћених трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, за период од октобра 2013. године до новембра 2014. године, исплати и то: за месец октобар 2013. године износ од 1.450,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.11.2013. године до коначне исплате, за месец новембар 2013. године износ од 1.450,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.12.2013. године до коначне исплате, за месец децембар 2013. године износ од 1.450,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.01.2014. године до коначне исплате, за месец јануар 2014. године износ од 1.450,00 динара са законском затезном каматом почев од 28.02.2014. године до коначне исплате, за месец фебруар 2014. године износ од 1.450,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.03.2014. године до коначне исплате, за месец март 2014. године износ од 1.450,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.04.2014. године до коначне исплате, за месец април 2014. године износ од 1.450,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.05.2014. године до коначне исплате, за месец мај 2014. године износ од 1.450,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.06.2014. године до коначне исплате, за месец јун 2014. године износ од 1.450,00

динара са законском затезном каматом почев од 31.07.2014. године до коначне исплате, за месец јул 2014. године износ од 1.600,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.08.2014. године до коначне исплате, за месец септембар 2014. године износ од 1.600,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.10.2014. године до коначне исплате, за месец октобар 2014. године износ од 1.600,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.11.2014. године до коначне исплате, за месец новембар 2014. године износ од 1.600,00 динара са законском затезном каматом почев од 31.12.2014. године до коначне исплате, на име трошкова парничног поступка у предмету П1 2041/16 износ од 17.517,00 динара са законском затезном каматом на износ од 13.500,00 динара почев од 15.04.2017. године до коначне исплате и трошкова извршног поступка у предмету ИИ 3788/17 износ од 6.866,00 динара и **ОДБИЈА** захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 19.500,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да на име трошкова поступка исплати тужиљи износ од 130.102,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке па до исплате у року од 15 дана од дана пријема ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 636/21 од 07.02.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље да се обавезе тужена да јој на име потраживања које има према Здравственом центру у Врању по решењу Основног суда у Врању ИИ 3788/17 од 06.07.2017. године, исплати и то: на име дуга због неисплаћених трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, за период од октобра 2013. године до новембра 2014. године појединачне месечне износе са каматом наведене у том ставу, као и да јој на име трошкова парничног поступка у предмету П1 2041/16 исплати износ од 17.517,00 динара са законском затезном каматом на износ од 13.500,00 динара почев од 15.04.2017. године, до коначне исплате и трошкове извршног поступка у предмету ИИ 3788/17 износ од 6.866,00 динара, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженој на име трошкова парничног поступка исплати укупан износ од 19.500,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1687/2023 од 04.05.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке првостепене пресуде и тужиља обавезана да туженој накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 40.500,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног суда, у овом спору потребно је дозволити одлучивање о посебној ревизији, ради уједначавања судске праксе у погледу одговорности тужене Републике Србије као оснивача здравствене установе.

Из тог разлога, на основу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужиље основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља је била у радном односу у Здравственом центру Врање који јој није исплатио трошкове превоза за долазак и одлазак са рада и пресудом Основног суда у Врању П1 2041/16 послодавац је обавезан да тужиљи исплати трошкове превоза за долазак и одлазак са рада у износима ближе наведеним у изреци пресуде као и трошкове парничног поступка у износу од 17.517,00 динара са законском затезном каматом на износ од 13.500,00 динара почев од 15.04.2017. године до коначне исплате. Тужиља је поднела предлог за извршење дана 23.06.2017. године и решењем Основног суда у Врању ИИ 3788/17 од 06.07.2017. године предлог за извршење је усвојен и одређени су трошкови извршења у износу од 6.866,00 динара, предмет је достављен Јавном извршитељу Станку Филиповићу који је у предмету ИИ 3788/17 донео закључак о предујму и закључак о спровођењу извршења преносом средстава са рачуна извршног дужника на наменски рачун Јавног извршитеља. Народна банка Србије је обавештењем од 08.08.2017. године обавестила Јавног извршитеља да извршење није спроведено. Извршни дужник је у блокади укупно 1800 дана. Оснивач Здравственог центра Врање је Република Србија Министарство здравља и исти се финансира претежно из уступљених јавних прихода односно из средстава добијених од стране Републичког фонда за здравствено осигурање – Филијала у Врању, буџета РС, осталих извора.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да у овом случају нема места примени члана 14. став 3. Закона о стечају и обавези тужене државе (оснивача Здравственог центра Врање) на исплату тужиљиног новчаног потраживања. По становишту судова, извршни поступак против извршног дужника Здравственог центра Врање још увек је у току, а тужиља није доказала да су исцрпљена сва расположива средства извршења прописана Законом о извршењу и обезбеђењу.

Изложено правно становиште нижестепених судова није правилно.

Одредбом члана 14. став 1. Закона о стечају („Службени гласник РС“, број 104/2009...95/2018), поред осталог, прописано је да се стечајни поступак не спроводи ни према правним лицима чији је оснивач Република Србија, Аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, а која се искључиво или претежно финансирају кроз уступљене јавне приходе или из републичког буџета, односно буџета аутономне

покрајине и јединице локалне самоуправе. Према ставу 3. наведене одредбе, за обавезе правног лица над којим се у складу са ставом 1. тог члана не спроводи стечајни поступак, солидарно одговарају њихови оснивачи.

Поштујући ову законску одредбу, код утврђене чињенице да тужилац своје новчано потраживање не може наплатити, јер се извршни дужник налази у непрекидној блокади од 14.04.2016. године и да се над њим не може спровести поступак стечаја, тужена солидарно одговара за дугове извршног дужника чији је оснивач и који се претежно финансира кроз уступљене јавне приходе из Републичког фонда за здравствено осигурање. Дакле, солидарна одговорност тужене за обавезе Здравственог центра у Врању, чији је оснивач, постоји на основу цитиране одредбе Закона о стечају у случају када су испуњени материјално-правни услови за отварање стечајног поступка, што је и трајнија неспособност дужника за плаћање. Због тога су нижестепени судови погрешно применили материјално право када су закључили да је услов за одговорност тужене окончање извршног поступка, односно његова обуустава из разлога предвиђених чланом 129. став 1. тачке 6. и 7. Закона о извршењу и обезбеђењу.

Следствено изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка, садржана у трећем ставу изреке, донета је на основу члана 165. став 2. у вези са члановима 153. став 1. и 154. став 1. ЗПП. Тужиљу су досуђени трошкови поступка: за састав тужбе у износу од 9.000,00 динара, за четири одржана рочишта по 10.500,00 динара и два неодржана рочишта по 6.000,00 динара, трошкови вештачења 7.000,00 динара, састав жалбе у износу од 18.000,00 динара и ревизије у износу од 18.000,00 динара; трошкови судске таксе за тужбу, одлуку, жалбу и другостепену одлуку по 2.678,00 динара, таксе на ревизију 5.356,00 динара и одлуку по ревизији 8.034,00 динара. Висина трошкова одређена је према вредности предмета спора, применом Адвокатске и Таксене тарифе. О траженој затезној камати на трошкове поступка, одлучено је применом члана 277. став 1. и члана 324. став 1. Закона о облигационим односима.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**